

Konventionen om barnets rättigheter

Distr.: allmän den
7 mars 2023

Original: engelska

Kommittén för barnets rättigheter

Sammanfattande slutsatser och rekommendationer om Sveriges kombinerade sjätte och sjunde periodiska rapport*

I. Inledning

1. Kommittén behandlade Sveriges kombinerade sjätte och sjunde periodiska rapport¹ vid sitt 2 670:e och 2 671:a möte² den 16 och 17 januari 2023 och antog vid sitt 2 698:e möte den 3 februari 2023 dessa sammanfattande slutsatser.
2. Kommittén välkomnar inlämningen av konventionsstatens sjätte och sjunde periodiska rapport enligt det förenklade rapporteringsförfarandet, som gav ökad kunskap om situationen när det gäller barns rättigheter i konventionsstaten. Kommittén uttrycker sin uppskattning över den konstruktiva dialog som fördes med konventionsstatens delegation som bestod av personer på hög nivå inom olika sektorer.

II. Uppföljningsåtgärder som vidtagits och framsteg som gjorts av konventionsstaten

3. Kommittén välkomnar de olika lagstiftningsåtgärder, institutionella åtgärder och politiska åtgärder som konventionsstaten vidtagit för att genomföra konventionen, däribland antagandet av lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter 2020, ändringarna i brottsbalken 2022 för att stärka barns skydd mot sexuellt utnyttjande och inrättandet av Institutet för mänskliga rättigheter 2022.

III. Huvudsakliga förbättringsområden och rekommendationer

4. Kommittén påminner konventionsstaten om att alla de rättigheter som anges i konventionen är odelbara och ömsesidigt beroende av varandra och understryker vikten av alla de rekommendationer som anges i föreliggande sammanfattande slutsatser. Kommittén vill göra konventionsstaten uppmärksam på rekommendationerna inom följande områden, för vilka det krävs brådskande åtgärder: oberoende tillsyn (punkt 12), icke-diskriminering (punkt 17), våld mot barn, inklusive sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp (punkt 26), utbildning (punkt 38), barn som är asylsökande, flyktingar och migranter (punkt 43) samt unga lagöverträdare (punkt 45).
5. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten säkerställer att barns rättigheter förverkligas i enlighet med konventionen, det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter och det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi genom hela processen med att genomföra 2030-agendan för hållbar utveckling. Den uppmanar konventionsstaten att säkerställa att barn på ett meningsfullt sätt kan delta i utformningen och**

* För antagande av kommittén vid dess nittioandra möte (16 januari –3 februari 2023).

¹ CRC/C/SWE/6-7.

² Se CRC/C/SR.2670 och CRC/C/SR.2671.

genomförandet av politik och program som syftar till att nå alla de 17 målen för hållbar utveckling i den mån de rör barn.

A. Allmänna åtgärder för genomförande (artiklarna 4, 42 och 44.6)

Lagstiftning

6. Kommittén välkomnar inkorporeringen av konventionen i den nationella lagstiftningen och utredningen om hur nationell lagstiftning och praxis överensstämmer med konventionen, och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Åtgärda de oförenligheter som identifierats i utredningen och säkerställer att konventionen alltid väger tyngre vid konflikt med inhemsk lagstiftning eller allmän praxis.

(b) Säkerställer att konsekvensanalyser med utgångspunkt i barns rättigheter är en integrerad del av utredningar som föregår ny lagstiftning och i ombesörjandet av barnvänliga sätt att låta barn delta i arbetet med nationella och subnationella lagar och andra författningar som har betydelse för möjligheterna att uppfylla åtagandet om barns rättigheter.

Övergripande politik och strategi

7. Kommittén noterar med oro att den nationella strategin om barns rättigheter inte har uppdaterats sedan 2009, och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Uppdaterar den nationella strategin om barns rättigheter och utarbetar en handlingsplan för dess ändamålsenliga genomförande som inbegriper en särskild strategi för att hantera de skillnader i genomförandet av konventionen som föreligger mellan kommuner och regioner och som har specifika, tidsbundna och mätbara mål samt avsätter tillräckligt med mänskliga, tekniska och ekonomiska resurser.

(b) På ett ändamålsenligt sätt övervakar och utvärderar hur arbetet fortskrider med att genomföra barns rättigheter i enlighet med den nationella strategin och tillhörande handlingsplan, under lämplig medverkan av barn och det civila samhället.

Samordning

8. Kommittén påminner om sina tidigare rekommendationer³ och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Inrättar eller utser ett organ på nationell nivå som ska ansvara för det ändamålsenliga genomförandet av konventionen på central, regional och kommunal nivå och i olika sektorer, såsom utbildning, hälso- och sjukvård och sociala tjänster samt rättssystemet.

(b) Främjar ett institutionaliserat samarbete mellan lokala myndigheter för att säkerställa tillgången till och förbättra tillhandahållandet av tjänster för barn och familjer.

Resursfördelning

9. Kommittén påminner om sin allmänna kommentar nr 19 (2016) om offentlig budgetering för förverkligandet av barns rättigheter och rekommenderar att konventionsstaten införlivar ett barnrättsperspektiv i den statliga budgetprocessen för att göra följande:

(a) Genomföra ett spårningssystem för fördelning, användning och övervakning av resurser för barn i hela konventionsstaten och bedöma hur investeringar i alla sektorer bidrar till barnets bästa.

³ CRC/C/SWE/5, punkt 12.

(b) Fastställa budgetposter för barn i missgynnade eller utsatta situationer, inbegripet barn med funktionsnedsättning, barn som tillhör minoritetsgrupper, barn som lever i fattigdom och barn som är asylsökande, flyktingar och migranter, och säkerställa att dessa budgetposter skyddas även i situationer av ekonomisk kris eller andra nödsituationer.

(c) Stärka öppna och deltagarinriktade budgetprocesser på nationell och kommunal nivå i vilka det civila samhället, allmänheten och barn kan delta på ett ändamålsenligt sätt.

Datainsamling

10. Kommittén är oroad över bristen på data uppdelad efter funktionsnedsättning, etniskt ursprung, socioekonomisk bakgrund och migrationsbakgrund, som inte möjliggör tillräcklig analys av barns situation, och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Stärker sitt system för datainsamling när det gäller både kvalitativa och kvantitativa indikatorer som omfattar alla områden av konventionen, och ser till att data delas upp på ålder, kön, funktionsnedsättning, geografisk plats, etniskt och nationellt ursprung, samt socioekonomisk bakgrund, för att möjliggöra analys av barns situation, särskilt barn i utsatta situationer.

(b) Stärker insamlingen och analysen av data om diskriminering av barn, barn med funktionsnedsättning, statslöshet och barn med ”okänd nationalitet”, barns socioekonomiska situation och våld mot barn, inbegripet övergrepp, vanvård och sexuellt utnyttjande.

(c) Säkerställer ändamålsenlig samordning och utbyte av data mellan berörda departement och enheter, yrkesgrupper och det civila samhället, och användningen av data för att utforma, utöva tillsyn av och utvärdera politik och projekt om barns rättigheter.

Oberoende övervakning

11. Kommittén välkomnar inrättandet av Institutet för mänskliga rättigheter 2022 men är fortfarande djupt oroad över att Barnombudsmannen, trots kommitténs tidigare rekommendationer, inte har mandat att ta emot klagomål från barn, över att förfarandena för inlämning av klagomål inom specifika mekanismer är komplicerade, och över att Barnombudsmannens oberoende skulle kunna påverkas negativt av beroendet av finansiering kopplad till specifika regeringsuppdrag.

12. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Tilldelar tillräckligt med resurser till Barnombudsmannen för att övervaka inkorporeringen av konventionen i nationell lagstiftning.

(b) Prioriterar säkerställandet av att Barnombudsmannen har mandat att ta emot, utreda och kompetent hantera klagomål från barn på ett barnvänligt sätt.

(c) Förenklar förfarandena för att lämna in klagomål inom befintliga mekanismer och säkerställer att alla barn känner till att de har rätt att lämna in klagomål och erhålla erforderligt stöd för att lämna in klagomål.

(d) Fortsätter att vidta åtgärder för att garantera Barnombudsmannens oberoende i enlighet med de principer som är relevanta för nationella institut som arbetar med att främja och skydda mänskliga rättigheter (Parisprinciperna), bland annat genom att säkerställa att alla regeringsuppdrag beslutas genom en samrådsprocess.

Spridning, upplysning och utbildning

13. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Fortsätter att höja allmänhetens kunskap om barns rättigheter, bland annat genom att sprida barnvänligt pedagogiskt material, och främjar barns aktiva deltagande genom offentlig uppsökande verksamhet.

(b) Säkerställer systematisk utbildning i barns rättigheter, konventionen och dess första två fakultativa protokoll för alla yrkesverksamma som arbetar för och med barn.

Internationellt samarbete

14. Kommittén berömmar konventionsstaten för sitt långsiktiga åtagande i fråga om offentligt utvecklingsbistånd och uppmuntrar konventionsstaten att ytterligare stärka barnrättsperspektivet i sina handelsavtal och i sin politik och sina program om utvecklingsbistånd, bland annat genom konsekvensanalyser av hur internationella bistånds- och samarbetsprogram påverkar barns rättigheter.

Barns rättigheter och näringslivet

15. Kommittén noterar med uppskattning handlingsplanen om företagande och mänskliga rättigheter men är oroad över bristen på rättsligt ansvar för företag som har kränkt barns rättigheter. Kommittén påminner om sin allmänna kommentar nr 16 (2013) om staternas skyldigheter rörande näringslivets påverkan på barnets rättigheter och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Upprättar ett tydligt regelverk för företag och deras dotterbolag som bedriver verksamhet på eller leds från konventionsstatens territorium för att identifiera, förebygga, begränsa och redovisa verksamheter som negativt påverkar mänskliga rättigheter eller äventyrar barns rättigheter, inklusive risker förenade med produktionen av fossila bränslen.

(b) Upprättar tillsynsmekanismer för att utreda och ge upprättelse för näringslivets kränkningar av barns rättigheter i syfte att förbättra möjligheterna att utkräva ansvar och öka insynen.

(c) Kräver att företag gör bedömningar av, håller samråd om och fullt ut redovisar näringsverksamhetens miljö- och hälsorelaterade effekter och andra effekter på barns rättigheter och deras planer att åtgärda dessa effekter.

B. Allmänna principer (artiklarna 2–3, 6 och 12)

Icke-diskriminering

16. Kommittén välkomnar strategin och antagandet av handlingsplanen för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter och utredningen av diskrimineringslagen, men är djupt oroad över följande:

(a) Avsaknaden av data om diskriminering av barn uppdelade efter ålder, eftersom ålder finns med bland de diskrimineringsgrunder som är förbjudna enligt lagen.

(b) Ihållande diskriminering, bland annat genom rasistiska uttryck, rasistiska attacker och mobbning, av barn i missgynnade situationer.

(c) Regionala skillnader, bland annat i tillgången till god hälso- och sjukvård, sociala tjänster och utbildning, samt i fråga om rättssystemet.

17. **Kommittén uppmanar konventionsstaten:**

(a) Att samla in data om diskriminering av barn uppdelad efter ålder, bland annat i syfte att identifiera och analysera diskriminering på grund av ålder, i enlighet med lagen.

(b) Att genomföra riktade politiska åtgärder och program för att bekämpa rasistiska och främlingsfientliga handlingar bland barn och att utrota diskriminering av barn i missgynnade situationer, bland annat barn av afrikansk och asiatisk härkomst, romska och samiska barn, muslimska barn, barn som är asylsökande, flyktingar och migranter, barn som saknar uppehållstillstånd, barn med funktionsnedsättning, barn i alternativ omvårdnad, samt homosexuella, bisexuella, transsexuella och intersexuella barn.

(c) Att säkerställa att åtgärderna omfattar upplysnings- och

mediekampanjer för att förändra sociala normer och beteenden som bidrar till diskriminering, särskilt på grund av etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning, religion, sexuell läggning och könsidentitet.

(d) Att hantera skillnaderna mellan kommuner för att säkerställa att barn har lika tillgång till tjänster, bland annat när det gäller en god utbildning, lämpligt boende och skydd mot våld och diskriminering.

(e) Att stärka den rättsliga ramen om diskriminering, däribland diskrimineringslagen, förenkla och säkerställa barnvänliga klagomålsförfaranden, samt säkerställa att barn vet hur de gör för att rapportera fall av diskriminering och att rapporterna utreds av en behörig myndighet.

Barnets bästa

18. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Säkerställer att principen om barnets bästa konsekvent tillämpas i program och lagstiftningsrelaterade, administrativa och rättsliga förfaranden, bland annat när det gäller föräldrars vårdnad och umgänge, alternativ omvårdnad, unga lagöverträdare, asyl och stöd till barn som är brottsoffer eller vittnen till brott.

(b) Säkerställer ändringar i lagstiftningen för att förtydliga förfarandet och kriterierna för att fastställa barnets bästa i utlänningslagen (2005) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993) i enlighet med barnrättsutredningen.

(c) Ger vägledning och utbildning till alla relevanta personer som är ansvariga för att fastställa barnets bästa inom alla områden och att detta intresse beaktas i första hand.

Rätten till liv, överlevnad och utveckling

19. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten skärper sina insatser för att förhindra självmord bland barn, inklusive barn med funktionsnedsättning, barn som inte identifierar sig med det kön de tilldelats vid födseln, barn som är transpersoner och ensamkommande asylsökande barn och inrättar myndighetsövergripande arbetsgrupper för granskning av dödsfall bland barn i syfte att förbättra de preventiva åtgärderna.

Respekt för barnets åsikter

20. Kommittén noterar att barns åsikter inte systematiskt beaktas i beslut som påverkar dem och att de flesta kommuner saknar strukturer för att säkerställa att barn deltar i beslutsfattandet, och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Säkerställer att alla barn kan uttrycka sin åsikt och höras i alla beslut som påverkar dem, inklusive i domstol och administrativa förfaranden och i beslut som rör migration och asyl, vårdnad, boende och umgänge, placering i alternativ omvårdnad, sociala tjänster och våld i hemmet, utan krav på föräldrars eller vårdnadshavares samtycke.

(b) Antar relevanta ändringar i lagstiftningen för att säkerställa att barns åsikter höras och beaktas i ovannämnda beslut, bland annat genom att avskaffa olämplighetsundantaget i familjelagstiftningen och utlänningslagen och när det gäller socialnämndens beslut om barn med funktionsnedsättning.

(c) Säkerställer att alla kommuner inför policyer och strukturer, till exempel ungdomsråd, för att säkerställa att barn deltar i det lokala beslutsfattandet.

(d) Fortsätter att skärpa åtgärderna för att ge alla barn, inklusive barn i missgynnade situationer, möjlighet att på ett meningsfullt sätt delta i familjelivet, lokalsamhället, skolan och i det kommunala och nationella beslutsfattandet.

(e) Säkerställer att alla berörda yrkespersoner som arbetar med och för barn, inklusive rättsväsendet, systematiskt erhåller lämplig utbildning i barns rätt att höras och att få sina åsikter beaktade.

C. Medborgarliga rättigheter och friheter (artiklarna 7–8 och 13–17)

Medborgarskap

21. Kommittén noterar ändringen i lagen (2001) om svenskt medborgarskap 2021 för att för vissa statslösa barn slopa kravet på permanent uppehållstillstånd för att få svenskt medborgarskap, men är oroad över att lagstiftningen fortfarande är restriktiv, bland annat för barn som saknar uppehållstillstånd, statslösa barn födda i utlandet och barn med ”okänt medborgarskap”. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

- (a) Utvecklar ett förfarande för att fastställa barns statslösa status för att ordentligt kunna identifiera och skydda statslösa barn.
- (b) Ger barn som annars skulle vara statslösa möjlighet att förvärva medborgarskap vid födseln.
- (c) Ger barn som saknar uppehållstillstånd, barn födda utomlands och barn med ”okänt medborgarskap” större möjligheter att få medborgarskap.

Rätt till privatliv och tillgång till lämplig information

22. Kommittén påminner om sin allmänna kommentar nr 25 (2021) om barnets rättigheter i relation till den digitala miljön och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

- (a) Skärper regelverket och skyddsmekanismerna till skydd för barns rättigheter och säkerhet i den digitala miljön.
- (b) Säkerställer att lagar om tillgång till information och den digitala miljön skyddar barn från skadligt innehåll och material och risker på internet.
- (c) Fortsätter sina ansträngningar för att öka barns, lärares och familjers digitala kompetens och färdigheter.

D. Våld mot barn (artiklarna 19, 24.3, 28.2, 34, 37 a och 39)

Tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

23. Kommittén noterar med djup oro rapporter om användningen av tvångsåtgärder i alternativa omvårdnadsmiljöer, trots de lagändringar som gjorts på senare tid, och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

- (a) Vidtar lagstiftningsåtgärder för att uttryckligen förbjuda användningen av isolering, avskiljning och fastspänning av barn i alternativa omvårdnadsmiljöer, och säkerställer att all personal får utbildning i vårdmetoder som inte inbegriper tvång.
- (b) Säkerställer att barn har tillgång till konfidentiella, barnvänliga och oberoende klagomålsmekanismer för rapportering av ärenden, särskilt inom alternativ omvårdnad.

Övergripp och vanvård

24. Kommittén välkomnar utarbetandet av en ny strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn men är oroad över socialtjänstens avsaknad av tillräckliga resurser och över socialtjänstkontorens inkonsekventa hantering av ärenden som rör övergrepp mot barn och våld i hemmet. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

- (a) Säkerställer att socialtjänstlagen (2001) ändras så att den innehåller bestämmelser som medger att barn under femton år som utsätts för övergrepp eller vanvård, bland annat av sin förälder eller vårdgivare, kan söka hjälp hos socialtjänsten utan föräldrarnas samtycke, och att deras åsikter hörs och beaktas i beslut som rör deras omvårdnad.

(b) **Säkerställer att de mekanismer som ska stödja barn som utsatts för våld, inklusive socialtjänsten, har tillräckliga resurser.**

Våld mot barn, inklusive sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp

25. Kommittén välkomnar den nya nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld mot barn, men är djupt oroade över följande:

(a) Den höga förekomsten av våld mot barn, inklusive sexuellt utnyttjande, könsrelaterat våld och cybervåld.

(b) Den låga andelen anmälningar, åtal och fällande domar i ärenden som rör sexuellt utnyttjande av barn och sexuella övergrepp mot barn, och de lindriga straffen för gärningsmännen i form av böter eller korta fängelsestraff.

(c) Den särskilda utsattheten för flickor, barn med funktionsnedsättning, barn i alternativ omvårdnad och barn i socioekonomiskt missgynnade situationer.

(d) Rapporterna om våld och sexuella övergrepp mot barn i tvångsvård (slutna institutioner).

(e) Avsaknaden av en lagstiftningsram för att säkerställa sektorsövergripande samordning och kvalitetsstandarder för övergripande stödtjänster till våldsoffer, och det faktum att inte alla barn har tillgång till specialiserat stöd.

(f) Den otillräckliga förmågan hos yrkespersoner som arbetar med och för barn att upptäcka och hantera fall av våld mot barn.

26. **Kommittén uppmanar konventionsstaten:**

(a) **Att utarbeta en övergripande handlingsplan för genomförandet av den nya strategin för att förebygga och bekämpa våld mot barn och säkerställa att den innehåller riktade åtgärder för flickor, barn med funktionsnedsättning, barn i socioekonomiskt missgynnade situationer, barn som är migranter och barn som tillhör minoriteter, samt att den tilldelas tillräckliga resurser och tar ett helhetsgrepp på sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp.**

(b) **Att säkerställa att barn har tillgång till konfidentiella och barnvänliga klagomålsmekanismer, inklusive hjälplinjer, för att rapportera alla former av våld och övergrepp, och uppmuntrar barn att använda dessa mekanismer.**

(c) **Att säkerställa att alla fall av våld mot barn, i och utanför hemmet, utreds och hanteras på ett ändamålsenligt sätt, samt att gärningsmännen i fall som rör sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp åtalas och tilldöms straff som motsvarar brottets svårighetsgrad.**

(d) **Att anta lagstiftning i syfte att säkerställa en sektorsövergripande samordning av utredningar och övergripande kvalitetsstandarder för stödtjänster vid Barnahus, bland annat vid vittnesförhör, medicinska utvärderingar och terapeutiskt stöd till brottsoffer.**

(e) **Att skärpa åtgärderna för att säkerställa att alla barn som är offer för eller vittne till våldsbrott snabbt får tillgång till information om rättsmedel för att säkerställa deras återhämtning och återintegrering, samt barnvänliga och sektorsövergripande rättsmedel och övergripande stöd, bland annat vid Barnahus, i syfte att förhindra sekundär viktimisering av dessa barn.**

(f) **Att ytterligare stärka upplysnings- och utbildningsprogrammen, inklusive kampanjer, under medverkan av barn, för att öka medvetenheten bland allmänhet, lärare, hälso- och sjukvårdspersonal, socialarbetare och andra yrkesgrupper som arbetar med och för barn om könsrelaterat våld, sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp, och identifierar och på lämpligt sätt hanterar alla fall som rör våld mot barn, inklusive vanvård och sexuella övergrepp.**

(g) **Att införliva utbildning om våld mot barn i relevanta program inom högre utbildning och säkerställa att yrkespersoner som arbetar med och**

för barn erhåller obligatorisk utbildning om våld, inklusive om tillämpning av den vägledning som utarbetats av Socialstyrelsen om stöd till barn som riskerar att fara illa.

(h) Att säkerställa systematisk insamling och analys av data om könsrelaterat våld och sexuellt utnyttjande, bland annat om antalet fall som har rapporterats till myndigheterna, utretts och lagförts och om gärningsmännens straff, som kan användas som underlag för genomförandet av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld.

Skadliga sedvänjor

27. Kommittén noterar att det 2020 infördes ett särskilt barnnäktenskapsbrott och skärpta straff för så kallade hedersrelaterade brott, men är oroad över antalet barn som har utsatts för eller riskerar att utsättas för barnnäktenskap och kvinnlig könsstympning, och bristen på åtal för detta. Kommittén påminner om den gemensamma allmänna rekommendationen nr 31 av kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor/den allmänna kommentaren nr 18 av kommittén för barnets rättigheter om skadliga sedvänjor (2019) och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Skärper åtgärderna för att utrota barnnäktenskap och förhindra kvinnlig könsstympning, bland annat genom tilldelning av tillräckliga resurser för upplysningskampanjer, stöd till brottsoffer och utbildning av berörda yrkesgrupper i att identifiera potentiella brottsoffer.

(b) Ytterligare ökar rapporteringen av barnnäktenskap, kvinnlig könsstympning och andra skadliga sedvänjor till berörda myndigheter och säkerställer att gärningsmännen ställs inför rätta.

(c) Säkerställer att inga onödiga medicinska eller kirurgiska behandlingar av intersexuella barn utförs förrän barnen kan ge sitt upplysta samtycke, och tillhandahåller lämpliga sociala, medicinska och psykologiska tjänster, råd och stöd till intersexuella barn och deras familjer.

(d) Tillhandahåller gottgörelse och stöd till intersexuella barn som fått onödig medicinsk eller kirurgisk behandling, bland annat genom att säkerställa att deras tillgång till rättslig prövning inte hindras av preskription.

E. Familjemiljö och alternativ omvårdnad (artiklarna 5, 9–11, 18.1–18.2), 20–21, 25 och 27.4)

Familjemiljö

28. Kommittén noterar med oro avsaknaden av ett barnrättsperspektiv i föräldrabalken (1998) och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Ser över lagstiftningen för att säkerställa tillräckliga garantier för att ett barnrättsperspektiv beaktas vid tvister mellan föräldrar, däribland rätten att höras, och överväger att ge barn ett separat ombud.

(b) Säkerställer att barns åsikter beaktas i beslut om boende och umgänge, bland annat genom att säkerställa att berörda yrkespersoner har expertis i hur man förhör barn och bedömer barns berättelser och att rättsväsendet har kapacitet att göra bedömningar av barnets bästa, bland annat i fall som rör våld eller övergrepp.

Barn som berövats sin familjemiljö

29. Kommittén vill göra konventionsstaten uppmärksam på den globala studien om frihetsberövade barn och riktlinjerna för alternativ omvårdnad av barn, och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Säkerställer att barn kan uttrycka sina åsikter och hörs inför beslut som rör placering i alternativ omvårdnad och under hela deras vistelse, att det finns tillgängliga och barnvänliga kanaler för rapportering och upprättelse vid våld eller övergrepp mot barn under omvårdnad, och att placeringsbesluten omprövas med jämna mellanrum.

(b) Stärker rättssäkerheten inom hela Statens institutionsstyrelses (SiS) verksamhet, bland annat genom att komma till rätta med tillämpningen av tvångsåtgärder och våld, och säkerställer att alla barn i alternativ omvårdnad får individanpassad vård, däribland regelbunden tillgång till psykiatriskt stöd.

(c) Utökar antalet yrkespersoner som arbetar med familjer och barn och stärker deras kapacitet, särskilt socialarbetare, för att säkerställa ett individanpassat stöd, för att öka deras medvetenhet om särskilda behov hos barn i alternativ omvårdnad, och för att garantera respekten för barns åsikter.

(d) Tilldelar tillräckligt med ekonomiska, tekniska och mänskliga resurser till socialtjänsten och förbättrar deras samarbete med utbildnings- och hälso- och sjukvårdsmyndigheter.

(e) Säkerställer tillgången till familjevård, särskilt för mycket små barn, stärker familjevårdssystemet, bland annat genom regelbunden översyn av placeringar, och tillhandahåller fortbildning, stöd och rådgivning för familjehem och föräldrar till barn som återvänder till sina familjer efter att ha varit placerade i alternativ omvårdnad.

(f) Skärper åtgärderna för att tillhandahålla utbildning, färdigheter och möjligheter för återintegrering i samhället och självständigt boende för barn som lämnar alternativ omvårdnad.

Barn till frihetsberövade föräldrar

30. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten ökar kommunernas kapacitet att ge information och stöd till barn med frihetsberövade föräldrar och stöd för att upprätthålla regelbunden personlig kontakt med föräldrarna.

F. Barn med funktionsnedsättning (artikel 23)

31. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Säkerställer rätten hos barn med funktionsnedsättning att höras och att få lämpligt kommunikationsstöd i allt beslutsfattande som påverkar dem, att alla beslut bygger på individuella bedömningar och att information om skälen för besluten är tillgänglig.

(b) Stärker stödet för social delaktighet och individuell utveckling för barn med funktionsnedsättning, bland annat genom att stärka deras tillgång till personlig assistans, rehabilitering och hjälpmedel.

(c) Ökar antalet stödlärare och bygger upp föräldrars, lärares och andra yrkespersoners förmåga att inse behoven hos barn med funktionsnedsättning och särskilt värdet av inkluderande utbildning.

G. Grundläggande hälsa och välfärd (artiklarna 6, 18.3, 24, 26, 27.1–27.3 och 33)

Hälsa och hälso- och sjukvård

32. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Skärper åtgärderna, bland annat genom utbildning av hälso- och sjukvårdspersonal, för att säkerställa att barn i missgynnade eller marginaliserade situationer, inklusive barn i alternativ omvårdnad, barn som lever i fattigdom, barn som är asylsökande och flyktingar och barn som inte identifierar sig med det kön de tilldelats vid födseln, får snabb och effektiv tillgång till god hälso- och sjukvård.

(b) Ökar familjers medvetenhet om amningens betydelse och övervakar genomförandet av den internationella uppförandekoden för marknadsföring av modersmjölkersättning.

Psykisk hälsa

33. Kommittén noterar med oro utbredningen av depression, ångest och självskaðebeteende bland barn, och de långa kötiderna för barn som söker vård inom psykiatrin, och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Stärker barnpsykiatrins vårdtjänster och program, bland annat genom att säkerställa i) att det finns tillgång till psykoterapeutisk behandling på skolor och i lokalsamhällena inom alla regioner, ii) att det finns ett tillräckligt antal kvalificerade yrkespersoner, bland annat barnpsykologer och barnpsykiatriker, för att snabbt kunna tillgodose barns behov av psykiatrisk vård, och iii) att sådana tjänster anpassas för att tillgodose de specifika behoven hos särskilt flickor, asylsökande barn och flyktingbarn, barn med funktionsnedsättning, samt barn som är homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella.

(b) Investerar i preventiva åtgärder, tar tag i de underliggande orsakerna till suicid och psykisk ohälsa bland barn, och säkerställer att barns perspektiv inkluderas i utvecklingen av de insatser som de har tillgång till.

(c) Säkerställer att läkemedel, bland annat för ångest, depression, psykosomatiska sjukdomar och adhd, endast förskrivs till barn när det finns medicinska skäl och efter en individuell bedömning av barnets bästa, och att läkare, barn och deras föräldrar är fullt informerade om icke-medicinska alternativ och eventuella biverkningar förenade med sådana läkemedel.

(d) Lokalt tillhandahåller utbildning och stöd, inklusive regelbundna hembesök, till föräldrar till barn med psykisk ohälsa.

Ungdomshälsa

34. Kommittén påminner om sin allmänna kommentar nr 20 (2016) om genomförandet av barnets rättigheter under ungdomsåren och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Säkerställer att barn får utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa som är anpassad efter deras ålder och som inbegriper utbildning i jämställdhet, sexuell mångfald, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt förebyggande av våld.

(b) Skärper insatserna för att förhindra och hantera förekomsten av drog-, alkohol- och tobaksanvändning bland ungdomar, särskilt på skolor, och säkerställer en tidig identifiering och lämplig remittering av ungdomar i behov av behandling.

(c) Säkerställer att barn och ungdomar med datorspelsberoende, spelmissbruk eller andra former av nätberoende får den hjälp och det stöd som de behöver.

Klimatförändringens påverkan på barns rättigheter

35. Kommittén berömmar konventionsstaten för att ha minskat sina växthusgasutsläpp mellan 1990 och 2020 med 29 procent och för att ha antagit en klimatlag och klimatpolitiska handlingsplaner men rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Säkerställer att konventionsstatens politik och program för klimatförändringar, klimatbegränsning och klimatanpassning genomförs i enlighet med rättigheterna i konventionen och tar hänsyn till att barns behov och åsikter är en angelägen fråga.

(b) Med skolans aktiva deltagande främjar barns medvetenhet om och beredskap för klimatförändringen, bland annat genom att införa ämnet i läroplaner och lärarutbildningar.

(c) Vidtar lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att upprätthålla sina extraterritoriella skyldigheter när det gäller miljöpåverkan som påverkar barns rättigheter utomlands, bland annat när det gäller affärsverksamheter och internationella samarbeten som bedrivs på eller leds från konventionsstatens territorium.

Levnadsstandard

36. Kommittén noterar med uppskattning de åtgärder som vidtagits för att minska barnfattigdomen, och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Ytterligare skärper sin politik för att säkerställa att alla barn har en lämplig levnadsstandard, bland annat genom att höja socialbidragen för hushåll med en ensamstående förälder, asylsökande barn, barn som saknar uppehållstillstånd och barn till utländska föräldrar, genom att utveckla åtgärder för att förhindra hemlöshet, och genom att snabbt tillhandahålla lämpligt och långsiktigt subventionerat boende och andra stödåtgärder till behövande familjer.

(b) Säkerställer att alla kommuner har barnvänliga tillfälliga boenden eller nödboenden för behövande barn, att inga barn bor kvar på sådana boenden längre än 14 dagar och att sådana barn skyndsamt flyttas till långsiktiga boenden.

(c) Förhindrar att barn vräks från sina hem.

(d) Samlar in och offentliggör statistik över antalet barn i gatumiljöer och barn som bor på tillfälliga boenden och vidtar åtgärder för att på lämpligt sätt tillgodose deras behov.

H. Utbildning, fritid och kulturella aktiviteter (artiklarna 28–31)

Utbildning, inklusive yrkesutbildning och yrkesvägledning

37. Kommittén noterar att konventionsstaten främjar principen om inkluderande utbildning, men är fortfarande oroad över skillnaderna i tillgång till utbildning av likvärdig kvalitet och över förekomsten av diskriminering, trakasserier och mobbning i skolan.

38. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Säkerställer att barn i missgynnade grupper, inklusive barn som är asylsökande, flyktingar och migranter, barn i alternativ omvårdnad och barn från socioekonomiskt missgynnade familjer, har lika tillgång till god utbildning, bland annat genom att i) tilldela de resurser som krävs för att säkerställa en god och tillgänglig offentlig utbildning samt reglera och utöva tillsyn av fristående skolor i syfte att komma till rätta med ojämlikheten i utbildningssystemet, och ii) göra grundskole- och gymnasieutbildningen obligatorisk för alla barn, inklusive asylsökande barn, barn som saknar uppehållstillstånd och barn med tillfälliga uppehållstillstånd.

(b) Minskar och förebygger antalet barn som hoppar av och är frånvarande från skolan, baserat på en analys av de bakomliggande orsakerna, bland annat genom att anta en nationell strategi för att förhindra att barn hoppar av och är frånvarande från skolan, utveckla riktlinjer för att identifiera, registrera och hantera skolfrånvaro, och genom att regelbundet samla in data om barn som hoppar av och är frånvarande från skolan som kan användas som underlag vid genomförandet av åtgärder på området.

(c) Skärper åtgärderna för att säkerställa en inkluderande utbildning i den allmänna skolan för alla barn med funktionsnedsättning, bland annat genom att i) avskaffa den bestämmelse i skollagen (2010) som förbinder mottagandet av ett barn med funktionsnedsättning med vissa villkor, och ii) anpassa läroplaner och utbildningar och anlita speciallärare och annan specialiserad personal i integrerade klasser så att barn med funktionsnedsättning och inlärningssvårigheter får individuellt stöd och tillbörlig uppmärksamhet.

(d) Anslår tillräckligt med mänskliga och ekonomiska resurser för att genomföra rekommendationerna i utredningsrapporten om en mer likvärdig skola, i syfte att utrota segregation och diskriminering i skolan.

(e) Säkerställer att migrerande, romska och samiska barn har tillgång till en god flerspråkig och interkulturell utbildning, bland annat med hjälp av lämpliga läromedel, flerspråkiga lärare och pedagogiska verktyg.

(f) Skärper åtgärderna för att bekämpa våld i skolan, bland annat sexuella

trakasserier, mobbning, nätmobbning och cybervåld, och säkerställer att de omfattar förebyggande åtgärder, mekanismer för tidig upptäckt, regler för ingripande, obligatorisk utbildning för lärare, ökad egenmakt för barn, samt ökad medvetenhet om de skadliga effekterna av mobbning och våld.

(g) Ger lärare vägledning och regelbunden utbildning i hur man hanterar våld och andra ordningsstörningar i skolan, i enlighet med skollagen (2010), i syfte att förhindra missbruk av den bestämmelse som ger lärare rätt att ingripa fysiskt för att avvärja ordningsstörningar och säkerställa att sådana åtgärder vidtas utifrån ett barnperspektiv.

(h) Säkerställer att barn och ungdomar aktivt deltar i formuleringen av utbildningspolitiken.

Förskola

39. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten skärper åtgärderna för att komma till rätta med kvalitetsskillnaderna i förskolans verksamhet och åtgärda bristen på lärare, bland annat med hjälp av kreativa incitament för förskolläraryrket.

Utbildning i mänskliga rättigheter

40. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Stärker undervisningen om barns rättigheter och konventionens principer i grundskolans läroplaner i alla utbildningsmiljöer och i utbildning av lärare och utbildningspersonal, med beaktande av ramen för världsprogrammet för utbildning om mänskliga rättigheter.

(b) Säkerställer att lärare får erforderligt stöd för att undervisa om barns rättigheter i skolan.

(c) Utvecklar läromedel om mänskliga rättigheter som främjar en interkulturell dialog och främjar respekt för och uppskattning av mångfald i form av ras, kultur, kön och annat.

Vila, fritid, rekreation och kulturell och konstnärlig verksamhet

41. Kommittén påminner om sin allmänna kommentar nr 17 (2013) om barnets rätt till vila, fritid, lek och rekreation samt till det kulturella och konstnärliga livet och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Säkerställer att flickor, barn med funktionsnedsättning, asylsökande och migrerande barn, socioekonomiskt missgynnade barn och barn som bor på landsbygden har möjlighet att på ett säkert och tillgängligt sätt delta i idrotts-, rekreations- och fritidsaktiviteter, samt i kulturell och konstnärlig verksamhet.

(b) Skärper åtgärderna för att bekämpa segregation, övergrepp och trakasserier inom idrotten, skyndsamt utreder alla rapporter om övergrepp eller trakasserier, och säkerställer att Riksidrottsförbundets arbete på området har tillräckligt med resurser och genomförs i alla distrikt och kommuner.

(c) Låter barn delta fullt ut i planering, utformning och tillsyn av genomförandet av politik och program som rör fritid, lek, rekreation och det kulturella och konstnärliga livet.

I. Särskilda skyddsåtgärder (artiklarna 22, 30, 32–33, 35–36, 37 b–d och 38–40)

Barn som är asylsökande, flyktingar och migranter, inklusive ensamkommande barn

42. Kommittén noterar med uppskattning Migrationsverkets arbete med att bedöma barnets bästa, däribland barnspecifika skäl för asyl och identifiering av barnspecifik förföljelse, men är djupt oroad över konsekvenserna av ändringarna som genomfördes 2021 i utlänningslagen (2005) som begränsar familjeåterförening och möjligheterna att få permanent uppehållstillstånd och social trygghet, samt de 33 reformerna i Tidöavtalet som syftar till att ytterligare begränsa rättigheterna för barn som är asylsökande, flyktingar och migranter.

43. Kommittén påminner om de gemensamma allmänna kommentarerna nr 3 och nr 4 (2017) av kommittén för skydd av migrantarbetares och deras familjers rättigheter och nr 22 och nr 23 (2017) av kommittén för barnets rättigheter om barns mänskliga rättigheter inom ramen för internationell migration, och uppmanar konventionsstaten att säkerställa full respekt för rättigheterna för barn som är asylsökande, flyktingar och migranter, och uppmanar konventionsstaten:

(a) Att skärpa åtgärderna för att säkerställa att i första hand beakta barnets bästa för barn som är asylsökande, flyktingar och migranter i alla asylprocesser och att deras åsikter hörs, beaktas och tillmäts vederbörlig betydelse, bland annat genom att i) säkerställa att alla asylansökningar bedöms individuellt utifrån ett barnperspektiv, ii) överväga att integrera barnspecifik förföljelse och barnets bästa i migrationslagstiftningen, och iii) säkerställa att barn som skiljs från sina föräldrar och placeras efter att ha utsatts för våld eller övergrepp av sina föräldrar inte utvisas tillsammans med sina våldsamma föräldrar.

(b) Att minska handläggningstiderna för asylansökningar och säkerställer att alla asylsökande barn, inklusive ensamkommande barn, skyndsamt får tillgång till psykosocialt och integrationsrelaterat stöd, hälso- och sjukvård, social omsorg och utbildning.

(c) Att förbjuda och förhindra att barn placeras i förvar på grund av deras eller deras föräldrars migrationsstatus, och bedöma barnens bästa och rätt till familjeliv i alla beslut som fattas som kan resultera i att deras föräldrar placeras i förvar eller utvisas på grund av sin migrationsstatus.

(d) Att göra åldersbedömningar med hjälp av tvärvetenskapliga metoder, inklusive en övergripande bedömning av barnets psykiska utveckling, dock endast vid allvarliga tvivel och med respekt för rättsprincipen om att hellre fria än fälla, och säkerställa att resultatet av sådana bedömningar kan överklagas av den berörda parten.

(e) Att underlätta för barn att återförenas med sina familjer, bland annat genom att avskaffa försörjningskravet och tidsgränsen på tre månader för ansökningar som lämnats av en familjemedlem som har beviljats uppehållstillstånd.

(f) Att säkerställa att ensamkommande barn skyndsamt tilldelas en kvalificerad vårdnadshavare och erhåller regelbundet stöd som är anpassat efter barnens särskilda behov.

(g) Att fortsätta att utreda rapporter om att ensamkommande barn försvinner under asylprocessen, ta reda på var de befinner sig, åtala dem som gjort sig skyldiga till brott i samband med dessa försvinnanden, och vidta åtgärder för att förhindra sådana försvinnanden och för att skydda dem mot sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp.

(h) Att säkerställa att ensamkommande barn från Ukraina kan upprätthålla eller återuppta kontakten med sina familjer i nära samarbete med de ukrainska myndigheterna och Internationella rödakorskommittén.

Rättskipning för unga lagöverträdare

44. Kommittén är djupt oroad över de steg som för närvarande tas för att sänka straffmyndighetsåldern, barns ökande inblandning i organiserad brottslighet, avsaknaden av särskilda domstolar eller lämpligt utbildade domare för barn, isoleringen av intagna barn och de nyligen antagna lagändringarna för att införa strängare straff och integritetskränkande åtgärder av brottsbekämpande myndigheter.

45. Kommittén påminner om sin allmänna kommentar nr 24 (2019) om barnets rättigheter i det straffrättsliga systemet och uppmanar konventionsstaten:

(a) Att låta straffmyndighetsåldern ligga kvar på 15 år.

(b) Att tillhandahålla domare och åklagare som är specialiserade på barn och som har genomgått lämplig utbildning om principer och förfaranden för unga lagöverträdare.

(c) Att utarbeta en strategi för att förebygga ungdomsbrottslighet baserad på forskning om och analys av de bakomliggande orsakerna till barns inblandning i

brottslighet, särskilt organiserad brottslighet, och säkerställa att den omfattar tidiga insatser som riktar sig till barn i riskzonen eller i utsatta situationer, samt stöd till deras familjer.

(d) Att aktivt främja icke-rättsliga åtgärder såsom alternativ hantering, medling och rådgivning samt evidensbaserade terapeutiska tjänster, för barn som anklagas för brott och, i möjligaste mån, användningen av andra åtgärder än frihetsberövande, till exempel skyddstillsyn eller samhällstjänst.

(e) Att förhindra och begränsa användningen av häktning i väntan på rättegång genom att i enlighet med lagstiftningen säkerställa att barn som anhålls och frihetsberövas skyndsamt ställs inför ansvarig domstol för att pröva lagligheten av frihetsberövandet eller dess förlängning.

(f) Att säkerställa att frihetsberövande endast används som sista utväg, och under kortast möjliga tid, och att frihetsberövandet omprövas oftare än dagens 14 dagar, med sikte på att frihetsberövandet ska upphöra och att praxis med isolering av intagna barn omedelbart upphör.

(g) Att säkerställa att brottsbekämpande myndigheter tillgodoser barns rätt att skyndsamt och direkt informeras om sina rättigheter och anklagelserna mot dem på ett barnvänligt sätt, tillgodoser barns rätt till integritet och att inte visiteras, anhållas eller häktas utan anledning, och tillgodoser barns rätt att höras i alla skeden av processen, redan från barnets första kontakt med rättssystemet.

(h) Att bredda villkoren för när en offentlig försvarare får utses för barn som åtalas för brott, i syfte att säkerställa att alla barn utan undantag skyndsamt tilldelas ett ändamålsenligt juridiskt ombud.

J. Uppföljning av kommitténs tidigare sammanfattande slutsatser och rekommendationer om genomförandet av de fakultativa protokollen till konventionen

Det fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi

46. Kommittén påminner om sina riktlinjer från 2019 om genomförandet av det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi⁴ och sina tidigare rekommendationer⁵, och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Straffbelägger alla former av försäljning och sexuellt utnyttjande av barn i enlighet med artiklarna 2 och 3 i det fakultativa protokollet, bland annat när det gäller alla former av försäljning och sexuellt utnyttjande på internet och att producera, distribuera, sprida, sälja och inneha material föreställande sexuella övergrepp mot barn som en form av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp, oavsett ålderskillnaden mellan gärningsmannen och brottsoffret och utan bedömning av brottsoffrets pubertala utveckling.

(b) Säkerställer att alla brott som beskrivs i det fakultativa protokollet är belagda med lämpliga straff som beaktar deras allvarliga beskaffenhet.

(c) Vidtar åtgärder för att förhindra och hantera försäljning av barn på internet i syfte att utnyttja dem sexuellt eller begå sexuella övergrepp, bland annat genom utbildning av berörda yrkespersoner och genom att säkerställa att internetleverantörer enligt lag är skyldiga att skyndsamt blockera och avlägsna material föreställande sexuella övergrepp på internet i enlighet med Riksrevisionens rekommendationer.

(d) Fastställer förfaranden för att säkerställa och främja obligatorisk rapportering av sexuellt utnyttjande av barn i prostitution, och utbildar lärare, hälso- och sjukvårdspersonal och socialarbetare i hur man identifierar olika former av våld och hänvisar brottsoffer till rätt instans.

⁴ CRC/C/156.

⁵ CRC/C/SWE/CO/5, punkt 56 och CRC/C/OPSC/SWE/CO/1.

(e) Drar tillbaka sin förklaring om artikel 2 c i det fakultativa protokollet för att säkerställa att alla framställningar av sexuella övergrepp mot barn är förbjudna.

Det fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter vid indragning av barn i väpnade konflikter

47. Kommittén påminner om sina tidigare rekommendationer⁶ och rekommenderar att konventionsstaten gör följande:

(a) Höjer minimiåldern för att delta i vapenträning som tillhandahålls av frivilliga försvarsorganisationer till 18 år och erbjuder dessa organisationer information och utbildning om det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter och andra relevanta internationella standarder.

(b) Fastställer en mekanism för att tidigt identifiera barn som kan ha varit inblandade i väpnade konflikter utomlands, och säkerställer att de får stöd för att kunna återhämta sig fysiskt och psykiskt och återintegreras i samhället.

(c) Vidtar och prioriterar åtgärder för att återbörda barn som är medborgare i konventionsstaten från läger i den Syrisk arabiska republiken.

(d) Förbjuder export av vapen, inklusive handeldvapen och lätta vapen, till länder där det är känt att barn rekryteras eller kan rekryteras eller användas i fientligheter.

K. Ratificering av det fakultativa protokollet om ett klagomålsförfarande

48. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten för att ytterligare stärka barns rättigheter ansluter sig till det fakultativa protokollet om ett klagomålsförfarande.

L. Ratificering av internationella instrument om mänskliga rättigheter

49. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten för att ytterligare stärka barns rättigheter överväger att ratificera den internationella konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden och den internationella konventionen om skydd för alla migrerande arbetare och deras familjemedlemmar.

M. Samarbete med regionala organ

50. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten fortsätter att samarbeta med Europarådet om genomförandet av konventionen och andra instrument om mänskliga rättigheter, både i konventionsstaten och i andra stater i Europarådet.

I. Genomförande och rapportering

A. Uppföljning och spridning

51. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten vidtar alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att rekommendationerna i dessa sammanfattande slutsatser genomförs fullt ut och att en barnvänlig version sprids till och görs allmänt tillgänglig för barn, även barn i de mest missgynnade situationer. Kommittén rekommenderar också att den kombinerade sjätte och sjunde periodiska rapporten och dessa sammanfattande slutsatser görs tillgängliga för allmänheten.

⁶ CRC/C/SWE/CO/5, punkt 54 och CRC/C/OPSC/SWE/CO/1.

B. Nästa rapport

52. **Kommittén kommer att fastställa och meddela vilket datum konventionsstaten senast ska lämna sin kombinerade åttonde och nionde periodiska rapport i enlighet med en framtida förutsägbar rapporteringskalender baserad på en åttaårig granskningscykel och i förekommande fall efter antagandet av en lista med synpunkter och frågor till konventionsstaten inför rapporteringen. Rapporten bör inte överstiga 21 200 ord.⁷ Om en rapport som överstiger det fastställda ordantalet lämnas in kommer konventionsstaten att uppmanas att korta ned rapporten i enlighet med ovannämnda resolution. Om konventionsstaten inte har möjlighet att revidera och lämna in rapporten på nytt kan en översättning av denna för kommitténs behandling inte garanteras.**

⁷ Generalförsamlingens resolution 68/268, punkt 16.